

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет біології та лісового господарства
Кафедра ботаніки і методики викладання природничих наук

ВИРОБНИЧА ПЕРЕДДИПЛОМНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
освітньо-професійної програми
«Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини»

Силабус виробничої переддипломної педагогічної практики підготовки для другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка», спеціальності 014 «Середня освіта. (Біологія та здоров'я людини), освітньо-професійної програми «Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини».

Розробник: Зінченко М.О, к.б.н., доцент, завідувач кафедри ботаніки і методики викладання природничих наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: _____ _____ (_Коцун Л.О._)

Силабус виробничої переддипломної педагогічної практики затверджено на засіданні кафедри ботаніки і методики викладання природничих наук

протокол № 1 від 03. 09. 2024 р.

Завідувач кафедри: _____ _____ (Зінченко М.О.)

© Зінченко М. О., 2024 р.

І. Опис виробничої переддипломної педагогічної практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика виду практики
Денна форма навчання	Галузь знань 01 «Освіта», спеціальність 014 «Середня освіта. (Біологія та здоров'я людини)», освітня програма «Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини». Освітній ступінь – магістр	Виробнича переддипломна педагогічна практика
		Рік навчання – 1
Семестр – 2, впродовж 3 тижнів		
Самостійна робота – 112 годин		
Консультації – 8 годин		
Кількість годин – 120, кредитів – 4		Форма контролю – залік

ІІ. Інформація про керівника практики

Зінченко М.О.

Науковий ступінь к.б.н

Вчене звання доцент

Посада доцент, завідувач кафедри ботаніки і методики викладання природничих наук

Контактна інформація (0669916317, zinchenko.maria@vnu.edu.ua).

Терміни практики, тривалість: 3 тижні.

ІІІ. Анотація педагогічної практики

Одним із способів підготовки компетентного та висококваліфікованого вчителя, що відповідає сучасним запитам суспільства, є організація виробничої переддипломної педагогічної практики магістрантів. Вона надає можливість здобувачам опанувати навички та вміння застосовувати теоретичні знання у професійній діяльності, поєднуючи їх із практичними підходами, заснованими на психолого-педагогічних дисциплінах.

Мета і завдання освітнього компонента:

Метою педагогічної практики є формування та вдосконалення навичок і вмінь магістрантів у навчально-методичній роботі та практичній діяльності, спрямованій на організацію та проведення навчально-виховного процесу у закладах середньої освіти.

Завдання педагогічної практики:

- Формування у здобувачів вищої освіти навичок і вмінь планування, організації та реалізації освітнього процесу під час вивчення біології та здоров'я людини, а також у виконанні обов'язків класних керівників.
- Ознайомлення студентів із змістом професійної діяльності вчителів-предметників і класних керівників, розвиток умінь аналізувати, узагальнювати та творчо використовувати досвід педагогів.
- Навчання студентів практичному застосуванню університетських знань, зокрема: проведення уроків і позакласних заходів відповідно до сучасних вимог школи.
- Знайомство студентів із організацією науково-дослідної роботи в школі.
- Формування навичок організації психолого-педагогічного спостереження за окремими учнями та їхньою адаптацією в колективі.
- Ознайомлення студентів із функціонуванням предметних кабінетів.
- Проведення профорієнтаційної роботи серед студентів, виховання любові до педагогічної професії та підготовка до творчої викладацької діяльності.
- Формування інтересу до науково-дослідної роботи та розвиток практичних умінь в її організації та проведенні.

Результати навчання (Компетентності):

ЗК 3. Здатність навчатись та застосовувати здобуті знання у педагогічній діяльності для ефективного розв'язання практичних задач.

ЗК 4. Здатність проводити науково-дослідну роботу, фіксувати, аналізувати та оцінювати її результати, генерувати на їх основі нові ідеї.

ЗК 7. Здатність критично і самостійно мислити, виявляти та вирішувати проблеми професійного і особистісного розвитку під час автономної і командної діяльності.

ЗК 8. Здатність діяти свідомо та соціально відповідально із врахуванням морально-етичних норм професійної діяльності і академічної доброчесності.

ЗК 9. Здатність реалізовувати стратегію освіти сталого розвитку та екологізацію свідомості учнів та студентів засобами навчальних дисциплін.

ФК 1. Здатність використовувати фундаментальні знання з біології та близьких предметних галузей у сфері професійної діяльності.

ФК 5. Здатність організовувати позакласну та позашкільну роботу з біології та природознавства, проводити екскурсії, здійснювати обробку даних спостережень та володіти сучасними методами моделювання та прогнозування явищ і процесів.

ФК 6. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, професійної мобільності та адаптації до нових ситуацій в якості вчителя біології, природознавства, здоров'я людини.

ФК 7. Здатність організовувати власну діяльність як складову колективної, готовність до педагогічного спілкування і творчого вирішення професійних завдань, дотримання норм професійної етики, уміння уникати конфліктів, а в разі потреби, вирішувати їх.

ФК 8. Здатність створювати оптимальне освітнє середовище для учнів та студентів різного соціально-культурно-економічного контексту, забезпечувати педагогічний супровід їх соціалізації та свідомого вибору життєвого шляху.

ФК 9. Здатність застосовувати екологічні знання у професійних і життєвих ситуаціях, здійснювати просвітницьку діяльність серед населення щодо формування екологічного мислення і свідомості, ставлення до природи як унікальної цінності.

ФК 11. Здатність вести здоровий спосіб життя, впроваджувати здоров'язберігаючі технології у професійну діяльність для формування свідомого ставлення до власного здоров'я, здійснювати профілактику шкідливих звичок, забезпечувати необхідний рівень охорони праці та індивідуальної безпеки

ПРН 1. Володіє базовими категоріями та поняттями спеціальності та застосовує їх для вирішення професійних завдань.

ПРН 2. Застосовує у професійній діяльності сучасні наукові, освітні технології і методичні підходи для формування фахових компетентностей, визначає напрями модернізації освітнього процесу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів/студентів, використовує передовий досвід вчителів біології.

ПРН 5. Демонструє різні способи вирішення педагогічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймає та аргументує власні рішення щодо їх розв'язання.

ПРН 11. Вміє планувати та організовувати позаурочну, позакласну та позашкільну освітню діяльність із біології, природознавства та основ здоров'я.

ПРН 12. Володіє теоретичними й методичними засадами організації занять здоров'язбережувальної спрямованості в закладах освіти, формує в учнів/студентів здоровий спосіб життя, пояснює гігієнічні основи раціонального харчування; здійснює профілактику травматизму і захворювань.

ПРН 13. Демонструє соціально відповідальну та свідому поведінку, обґрунтовує власну позицію, прагнення до професійного самовдосконалення та саморозвитку.

ПРН 16. Формує комунікаційну стратегію зі всіма учасниками освітнього процесу, вміє підтримувати здорові відносини в колективі, дотримується принципів толерантності і діалогу у професійній діяльності.

IV. Етапи практики

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	Тривалість – 1-й день практики - Дирекція школи спільно з методистом університету розподіляє студентів між 6, 7, 8 та 9 класами, де вони виконуватимуть обов'язки вчителів-предметників і класних керівників. Проводяться консультації студентів з учителями біології, класними керівниками та іншими педагогами. - Перед початком навчально-виховної роботи з біології студенти повинні: вивчити розділи шкільної програми, які будуть викладатися під час практики; проаналізувати зміст, структуру і послідовність викладання матеріалу та лабораторних робіт; ознайомитися з календарними планами роботи вчителя і класного керівника, опрацювати матеріал шкільних підручників, підібрати відповідну наукову, методичну, хрестоматійну літературу та інші необхідні джерела для організації роботи з учнями. - Студенти-практиканти мають підготувати детальний план проходження практики на весь її період.
2. Ознайомлювальний	Тривалість – перший тиждень практики - Студенти мають відвідувати уроки та позакласні заходи в класі, де вони виконують функції класного керівника. - Ознайомлення з обладнанням предметних кабінетів, різноманітними видами наочності та технічними засобами навчання.
3. Основний	Тривалість – 2-3 тижні - Регулярна підготовка студентів до проведення уроків і виховних заходів. - Проведення студентами уроків за спеціальністю у закріплених класах (не менше 6 уроків), а також у додаткових класах за погодженням з учителем. - Організація та проведення студентами виховних заходів відповідно до плану роботи класного керівника, зокрема одного підсумкового заходу. - Відвідування уроків учителя з метою ознайомлення з його педагогічним досвідом. - Відвідування студентами уроків своїх колег-практикантів і участь в їх обговоренні. - Глибоке вивчення студентами учнів класу, в якому вони виконують обов'язки класного керівника, з метою вибору одного учня для складання його психолого-педагогічної характеристики.
4. Підсумковий	Тривалість – кінець 3 тижня Підсумкове узагальнення матеріалів педагогічної практики включає: підготовку індивідуального щоденника з матеріалами виробничої переддипломної педагогічної практики для захисту; розробку детального конспекту уроку та одного з проведених виховних заходів; складання психолого-педагогічної характеристики на учня.

V. Види (форми) самостійних робіт

Завдання для самостійної роботи

Зміст завдання
1. Проаналізувати зміст, структуру та послідовність матеріалу, передбаченого навчальними програмами за спеціальністю, який буде вивчатися під час практики. 2. Детально опрацювати зміст шкільних підручників з відповідних тем. 3. Ознайомитися з календарним планом роботи вчителя та планом виховної діяльності класного керівника для закріпленого класу. 4. Скласти детальний план проходження практики на весь її період. 5. Постійно працювати з науково-методичною літературою та додатковими джерелами, необхідними для організації навчально-виховного процесу. 6. Зібрати, систематизувати та узагальнити дані для складання психолого-педагогічної характеристики одного з учнів закріпленого класу. 7. Регулярно готуватися до проведення уроків у закріпленому класі, а також за необхідності в інших класах (за погодженням з учителем). 8. Відповідно до плану класного керівника організовувати та проводити позаурочну роботу, опрацьовуючи відповідні матеріали. 9. Вивчати методику роботи вчителя біології, класного керівника та інших педагогів протягом практики. 10. Дослідити особливості використання кабінетної системи та різноманітних засобів навчання у процесі формування знань учнів.

До захисту практики :

Зміст роботи
1. Підготувати звітну документацію(у формі щоденника практики): - Детальний конспект одного з уроків. - Підготувати детальну розробку одного з проведених виховних заходів. - Написати психолого-педагогічну характеристику на учня. 2. Оформити індивідуальний щоденник педагогічної практики. 3. Підготувати допоміжну інформацію: - Наочні матеріали: рисунки, дидактичні матеріали, фотозвіт тощо.

VI. Оцінювання результатів практики

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
Оцінка роботи студента на базі практики	
1. Теоретична підготовка: знання педагогіки та психології.	5
2. Психолого-педагогічна майстерність: педагогічний такт, комунікабельність, емпатія тощо.	5
3. Особистісні характеристики, які проявив студент впродовж проходження практики: дисциплінованість, активність, ініціативність, самостійність, професійна спрямованість, відповідальність, інноваційність тощо.	30
Сума	40
Оцінювання звітної документації на кафедрі ботаніки і методики викладання природничих наук	
1. Оформлення загальної інформації про навчальний заклад. Аналітична характеристики сайту школи	10
2. Аналіз розкладу уроків.	5
3. Психолого-педагогічна характеристика учня (додаються матеріали дослідження).	10

4. Звіт про виконання завдань шкільного психолога, класного керівника (опис завдання та результату його виконання).	10
5. Матеріали психолого-педагогічних спостережень включають: - загальну характеристику на учнів класу (5 балів); - аналіз виховного заходу (проведеного студентом спільно з класним керівником чи психологом) та психолого-педагогічний аналіз уроку (за спеціальністю) (5 балів) - профорієнтаційну роботу, досвід роботи вчителя (5 балів).	15
Сума	50
5. Захист практики проходить згідно розкладу заліку на факультеті (за несвоєчасну подачу звітної документації віднімається 5 балів).	10
Сума	100

Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента (відвідування практики). Практика є невід'ємною частиною навчального процесу, тому її оцінювання включає систематичну роботу студента в школі впродовж визначеного часу. Практикант зобов'язаний своєчасно виконати всі завдання, передбачені програмою практики, відповідно до встановлених термінів. Послідовна та регулярна робота в закладі загальної середньої освіти сприятиме успішному виконанню запланованих завдань.

Політика щодо академічної доброчесності. Розробка матеріалів у ході практики та підготовка звітної документації є особистим дослідженням та творчістю кожного студента. Тому копіювання відповідної інформації не дозволяється.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. У студента має бути оформлена вся звітна документація при завершенні практики. Відповідні матеріали практикант захищає у присутності комісії згідно розкладу (залік). Залікова оцінка знижується (на 5 балів), якщо студент без поважних причин вчасно не підготував матеріали, передбачені програмою практики.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види діяльності	Оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Практика оцінюється на основі суми балів, отриманих студентом впродовж її проходження та балів, отриманих за підготовку та оформлення звітної документації. При бажанні студента підвищити рейтинг або у випадку незадовільної підсумкової оцінки, він може добрати бали, виконавши певний вид робіт у відповідності до програмних завдань практики. На залік виносяться теоретичні питання, завдання практичної спрямованості, типові педагогічні ситуації, що передбачають творчі відповіді студентів.

VIII. Рекомендована література

1. Іванців О. Я. Теорія і практика підготовки студентів-біологів до педагогічної діяльності в умовах класичного університету / Іванців О. Я. – Луцьк : СЛУ імені Лесі Українки, 2016. – 156 с.
2. Іванців О. Я. Щоденник виробничої педагогічної практики за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр» (для студентів денної та заочної форми навчання) галузі 09 «Біологія», освітньої програми «Біологія»; галузі 01 «Освіта», спеціальності 014 «Середня освіта

(Біологія)», освітньої програми «Біологія»; галузі 0401 «Природничі науки», напряму підготовки 6.040102 «Біологія» за освітньою програмою «Біологія» / Іванців О. Я., Машевська А. С. – Луцьк : СЛУ імені Лесі Українки, 2019. – 56 с.

3. Бенедюк В. В. Технології організації педагогічної практики студентів: Методичні матеріали. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2015. 40 с.
4. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р.
5. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р.
6. «Положення про проведення практики студентів Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки» від 29.08.2017 р.
7. Пащенко М. І., Пащенко Д. І., Перепелюк Т. Д. Психолого-педагогічна практика: практично-зорієнтований посібник на допомогу студентам, магістрантам, аспірантам, психологам, соціальним педагогам. Умань, 2008. 179 с.
8. Полішук В. М. Вікова і педагогічна психологія: навчальний посібник. Вид. 3-тє, виправ. Суми : Університетська книга, 2010. 352 с.

ІХ. Методичні вказівки та рекомендації Організація практики

1. На початку навчального року факультет уточнює період проведення практики в межах визначеного семестру та подає відповідну службову записку до навчального відділу.
2. Завідувач виробничої (навчальної) практики, спираючись на службові записки, складає графік проходження педагогічної практики.
3. Керівник практики від факультету здійснює розподіл студентів між навчальними закладами, формуючи групи до 7 осіб, кожен з яких закріплює за викладачем ОПП відповідної спеціальності.
4. Для підготовки студентів до практики керівники від факультету проводять настановчу конференцію, де ознайомлюють їх із базами практики, її метою, завданнями, графіком, порядком ведення звітної документації та вимогами до поведінки. До участі можуть бути залучені представники навчальних закладів – баз практики, відповідальні за її організацію.
5. Керівник практики від факультету узгоджує з адміністрацією навчального закладу порядок її проходження та призначає відповідального за організацію практики на місці.
6. Підсумкову оцінку педагогічної практики виставляє комісія, до складу якої входять керівники практики від факультетів, що працюють на відповідній освітній програмі. Склад комісії затверджується розпорядженням декана за два тижні до початку практики.

Обов'язки студентів-практикантів

1. Студент-практикант повинен дотримуватись правил внутрішнього розпорядку навчального закладу, а також виконувати вказівки адміністрації школи та керівника практики.
2. Час роботи студента-практиканта за місцем проходження практики має становити не менше шести годин на день.
3. Практикант зобов'язаний виконувати всі завдання, передбачені програмою практики.
4. Студент-практикант повинен бути для учнів прикладом організованості, дисциплінованості, охайності, ввічливості та відповідального ставлення до своїх обов'язків.